

FEBRUARI
1ste COVID-19 besmetting in België

MAART
1ste COVID-19 dode in België
BLIJF IN UW KOT!
Volledige lockdown

APRIL
Een heel klein beetje versoepeling van de federale maatregelen

MEI
De 1ste exit-maatregelen

JUNI
Verdere versoepeling van de maatregelen (bv. horeca terug open)

JULI
Mondmaskers vullen het straatbeeld

AUGUSTUS
Provincie Antwerpen in Lockdown

SEPTEMBER
Nieuwe start

OKTOBER
Is er nu terug een lockdown in zicht?

NOVEMBER
Algemene lock down 2
TERUG IN UW KOT :)

DECEMBER
Wat staat er nog op het menu? ...

• Euh, is er een probleem?

- 1ste AWS'er met COVID-symptomen op de werkvloer!
- Groepsessies: afgeschaft
- Individuele gesprekken worden digitaal gevoerd
- Uitvoering van veel AWS/DV op pauze gezet
- Geen nieuwe kennismakingsgesprekken op de werkplaats meer

• Er worden geen nieuwe dossiers meer opgestart

• Voorbereiding heropstart van de prestatieplaatsen

- Heropstart van AWS en DV
- Heropstart van probatiecommissie
- Nieuwe dossiers worden terug opgestart
- Opnieuw (fysieke) kennismakingsgesprekken mogelijk

- Alles begint te normaliseren
- Er wordt hard gewerkt, anderen genieten van vakantie

- Kennismakingsgesprekken telefonisch of digitaal
- Probatiecommissie terug op hold

- Face to face gesprekken terug mogelijk
- De probatiecommissie is terug in actie

- Sommige prestatieplaatsen blijven open, andere (moeten) sluiten

- Prestatieplaatsen beslissen zelf al dan niet open te blijven
- Kennismakingsgesprekken verlopen liefst digitaal
- De probatiecommissie blijft werken

• Suprise: ...

Werken in tijden van Corona

– JUSTITIEASSISTENT NATACHA PROOST

Eerder dit jaar begon Covid 19 aan haar Tour du monde. Niemand kreeg de kans om zich op haar komst voor te bereiden. 'Gewoon ondergaan' hoorden we zeggen. 'Gas terugnemen' klonk het ook wel eens. Ongerustheid. Paniek hier en daar. De werkvloer veranderde in een gladde ijspiste.

We probeerden er het beste van te maken. Maar hoe doe je dat precies? De zoektocht naar nieuwe ideeën en aangepaste formules was begonnen. De zorg voor mekaar was nu een heel tastbaar thema geworden. Maar deze zorg bereikte lang niet iedereen. Velen gingen in tijdelijke werkloosheid of verloren botweg hun job. En niet al deze mensen konden rekenen op het begrip en het geduld van een warme thuis. Te kleine woonruimtes met te veel mensen, het wegvallen van een dagelijkse structuur en aangroeiende wachtlijsten bij de uitkeringsinstanties.

En wat als er meer boven je hoofd hangt dan inkomensverlies? Wat als je bijna geen andere keuze hebt dan te gaan werken? Wat als het enige alternatief een gevangenisstraf is of een geldboete?

Ondanks dat de autonome werkstraf de omvangrijkste van de gerechtelijke maatregelen vormt, werd zij vrij snel als enige zo goed als aan banden gelegd. Ook de projectplaatsen zagen het letterlijk op slot gaan van een open samenleving met lede ogen aan. De cultuursector, de sportverenigingen, de kringloopwinkels... allemaal kregen ze op hun manier te maken met verre gaande beperkingen. De woon- en zorgcentra konden uiteraard niet zomaar hun deuren sluiten. Maar wat met de opvolging van de helpers? De nachtopvang voor daklozen bleek hierop een uitzondering en opteerde ervoor om de keuze aan haar werkgestrafte zelf over te laten. Dat vrijwel iedereen in hetzelfde schuitje zat werkte op een vreemde manier ook wel zalvend.

De tijd bleef gewoon voortschrijden. Zowel bij Elegast als in het Justitiehuis werd intussen naarstig gesleuteld aan snelle en duidelijke antwoorden op de vragen die op ons afkwamen. 'Ik wil graag meer uren doen nu ik tijdelijk werkloos ben, kan ik mijn werkstraf gewoon voortzetten?' of 'Mijn moeder is risicopatiënt maar ik wil niet ambetant doen. Kom ik in de problemen als ik niet ga werken?' of 'Ik was niet onwettig afwezig want ik ging ervan uit dat alles dicht was en 'Zeg, das nu al twee maanden dat ik niets meer gehoord heb. Wat als ik niet op tijd klaar geraak met mijn uren?'

Net voor de zomer werd voorzichtig proefgedraaid in een geleidelijke teruggang naar de werkvloer. Van 'gedoe' al bij al weinig sprake. De telefoon werd opgenomen en de mails werden beantwoord. De meesten waren zelfs tevreden dat ze verder konden gaan met de werkstraf of dat ze eindelijk konden starten. Die verdomde mondmaskers nemen ze er dan maar bij. Eigenlijk deden de mensen zonder veel gemorrel wat het oorspronkelijke vonnis hen heeft opgedragen om te doen. Werken als het kan. Toch hebben we stilaan geleerd om behoedzaam te blijven. Vraag en aanbod dooreen geschud. Na de vakantiemaanden volgde een heropleving. Projectplaatsen vroegen terug mensen. Sindsdien kunnen de kennismakingsgesprekken hier en daar opnieuw doorgaan in hun oorspronkelijke vorm. Zowel voor de medewerkers van Elegast als voor de justitieassistenten komt de 'voeling' met het belangrijkste van onze opdracht helemaal terug. Maar een recente besmetting van een werkgestrafte op de projectplaats legt het venijn van het beest terug op tafel. Snel reageren, geen angst, verstand gebruiken en hopen dat het meevalt voor iedereen.

Hoe lang we de arrogantie van het Coronavirus nog zullen moeten torsen, weet niemand. Maar de onvoorstelbare flexibiliteit die zij in ieder van ons naar boven heeft gebracht, is alvast onverwoestbaar. Zo kunnen we toch nog eindigen met een voorzichtig positieve noot. Hierbij bedanken we onszelf en de ander.

Contacten met justitieassistenten lopen overigens telefonisch en per e-mail. De werkgestrafte bieden zich alleen aan op de werkplaats, voor een kennismakingsgesprek.

Zijn er op die manier ideeën tot stand gekomen die jullie na corona willen blijven toepassen?

Yves: Rechtstreeks opstarten op de werven, willen we in de toekomst vaker doen, in alle vakgebieden. We willen de afhankelijkheid van eigen voertuigen beperken en meer inzetten op fietsen.

Namens de teams van B&M, AWS Justitiehuis & Elegast:

Yves Boogaerts, jobcoach bij Manus Antwerpen en Koen De Wilde, keukenverantwoordelijke bij WZC Craeyenhof delen hun ervaringen met werkgestrafte in tijden van corona.

Hebben jullie binnen de organisatie kunnen blijven verder werken tijdens de corona-periode?

Yves: Ja.

Koen: Ja, de keuken van het WZC is uiteraard productief gebleven.

Welke impact heeft corona gehad op jullie werking?

Yves: Logistiek hebben we onze werking moeten afstemmen op de opgelegde maatregelen. Van 5 tot 6 arbeiders in een bestelwagen, moesten we naar max. 2 arbeiders per voertuig. Onze medewerkers verplaatsten zich nu zelfstandig naar de werven en starten rechtstreeks op, of vertrekken met de fiets (van Manus). Anderzijds hebben we de opstarttijden gespreid, zodat niet iedereen op het zelfde tijdstip opstart en stopt. Door de spreiding hebben we minder contacten en is de circulatie op de werkvloer vlotter. Sommige werven hebben stil gelegen, omdat de klanten hun activiteiten opschorften. We hebben alle medewerkers uitgerust met mondmaskers, ontsmettingsmiddelen, ... Omwille van het virus hebben we regelmatig medewerkers die preventief van de werkvloer blijven tot dat men uitsluitel heeft over de testen. Het aantal positief geteste personen is beperkt, maar we hebben een hoger absentisme. Hierdoor moeten we nog meer schuiven in de planning en ad hoc oplossingen zoeken om onze opdrachten correct uit te voeren.

Koen: Corona heeft nog steeds een grote impact op onze werking. Bezoekregeling is nog beperkt, de sluiting vd cafetaria sinds eind maart ... Alle interne diensten hebben een aangepaste werking moeten toepassen.

Is de uitvoering van de werkstrafte kunnen blijven verder lopen?

Yves: Ja.

Koen: Neen, alle externe medewerkers zijn on-hold gezet.

Welke aanpassingen werden er dan gemaakt/verwacht om alles veilig te laten verlopen?

Yves: Er werd meer verwacht van de werkgestrafte m.b.t. de mobiliteit. Zij moeten zich zelfstandig kunnen verplaatsen naar de werven. Op de verschillende werven houden we de aantallen beperkt (werken we met kleine teams). Onze capaciteit om werkgestrafte in te zetten en te begeleiden, kwam hierdoor onder druk. De kwaliteit van de opvolging door werfleiders kan hieronder geleden hebben (minder contacturen, toezicht). Het is ook moeilijker om werkgestrafte in te zetten op een job waarin ze helemaal geen ervaring hebben, want onze tijd om te begeleiden/op te leiden moet meer verdeeld worden. Alle werknemers krijgen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen. Sinds het coronavirus zitten de mondmaskers standaard in het pakket, alsook handzeep of ontsmettingsalcohol per werf, ...

JAARLIJKSE KRANT | 7^e JAARGANG | JUSTITIEHUIS ANTWERPEN IN SAMENWERKING MET ELEGAST VZW | V.U.: JAN DE KONINCK, BELGIËLEI 203, B-2018 ANTWERPEN

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Elegast

Nieuwe Prestatieplaatsen

Met dank aan justitieassistent Annick Huybrechts gingen we dit jaar samenwerkingen aan met de volgende nieuwe plaatsen:

- WZC VILLA TER MOLEN
- TENNISCLUB DE DREEF
- ANTWERP CRICKET CLUB
- ATLETIEK BVAC K. BEERSCHOT
- BUURTHUIS BREDERODE
- DIENSTENCENTRUM ROMANZA
- NATUURWERK VZW
- HOF VAN ZEVENBERGEN VZW
- RECHT OP VZW
- ADVIESCENTRUM MIGRATIE
- DAG-/INLOOPCENTRUM DE VAART
- VICTORIA INLOOPCENTRUM
- DIENSTENCENTRUM HOF TER BEKE
- HET PALEIS
- TSEDEK
- DE VIJVER VZW

Voorwoord

2020 was een heel bewogen jaar, zowel voor Justitiehuis Antwerpen, Elegast vzw, als voor jullie, onze prestatieplaatsen.

Omwille van corona werd thuis werken en digitaal vergaderen de norm. 'Fysieke' kennismakingsgesprekken en controlebezoeken werden afgeraden. Zelfs de jaarlijkse AWS-dag sneuvelde.

De preventieve coronamaatregelen vergden veel aanpassingsvermogen van onze prestatieplaatsen die open konden blijven. Andere organisaties dienden tot hun spijt dan weer tijdelijk te sluiten.

Met deze jaarlijkse nieuwsbrief en het cadeautje ter vervanging van de AWS-dag, willen we jullie dan ook nog eens **EXTRA** bedanken voor jullie inzet, flexibiliteit en jullie pogingen om onze samenwerking mogelijk te maken in deze ongewone tijden!

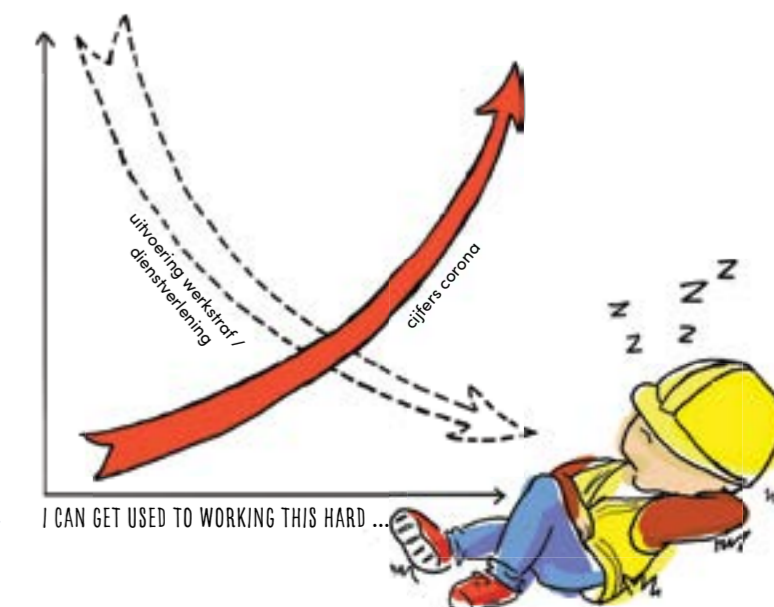
We hopen oprecht jullie komend jaar opnieuw te mogen verwelkomen op onze AWS-dag.

In deze jaarlijkse nieuwsbrief nemen we jullie op een bijzondere manier mee doorheen de procedure van de werkstrafte en de dienstverlening. En willen we even terugblikken op 2020 en wat dit jaar allemaal voor jullie en voor ons teweeg heeft gebracht.

We hopen dat jullie met heel veel plezier onze nieuwsbrief zullen lezen!

1 Van feiten tot afronding: AWS & B&M

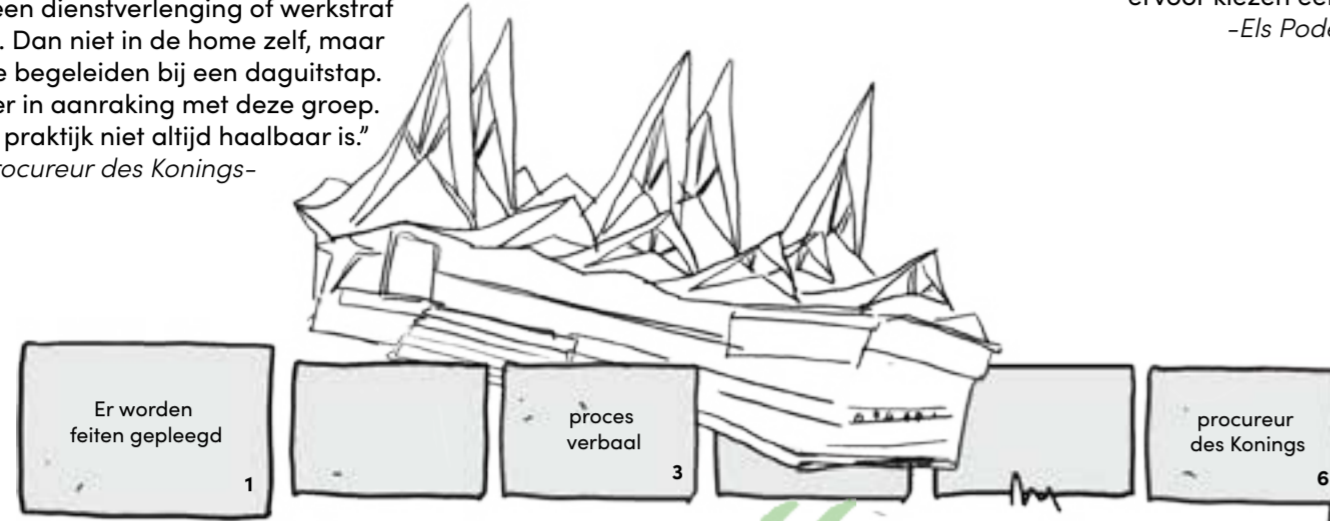
2 Terugblik op Coronajaar

“Een **werkstraf** of **dienstverlening** is werken voor de maatschappij. Ik hoop dan altijd dat dat gelinkt wordt aan de strafbare feiten. Bijvoorbeeld: iemand die een diefstal heeft gepleegd in een bejaardentehuis, zou ik liefst een dienstverlening of werkstraf laten uitvoeren bij bejaarden. Dan niet in de home zelf, maar bijvoorbeeld door hen mee te begeleiden bij een daguitstap. Op die manier komt de plegger in aanraking met deze groep. Ik besef echter dat dit in de praktijk niet altijd haalbaar is.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“De procureur des Konings is niet bevoegd een straf uit te spreken. Hij kan enerzijds kiezen een dossier buiten de rechtbank te (proberen) behandelen, zoals door het uitschrijven van een minnelijke schikking of via de **procedure Bemiddeling en Maatregelen**. Anderzijds kan hij ervoor kiezen een rechtbankprocedure op te starten.”

-Els PODEVYN - Justitieassistent B&M-

“Als iemand reeds eerder een **werkstraf** heeft moeten uitvoeren en dit is toen fout gelopen en herroepen, verzet ik mij als er een nieuwe werkstraf wordt voorgesteld. Ik zal mij uiteraard ook verzetten tegen een werkstraf wanneer mensen een taal spreken waar je echt geen weg mee uitkan. Je raakt die aan de straatstenen niet kwijt om een werkstraf uit te voeren. Eveneens vind ik het erg afhankelijk van de feiten. Zo zal ik me verzetten tegen een werkstraf wanneer het ernstige feiten met zwaar fysiek geweld betreft.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Het is mogelijk dat een **dienstverlening** gecombineerd wordt met één of meerdere andere afspraken: het uitvoeren van een schaderegeling en/of het volgen van therapie en/of het volgen van een cursus. Niet elke verdachte dient een dienstverlening uit te voeren in het kader van de procedure Bemiddeling en Maatregelen.”

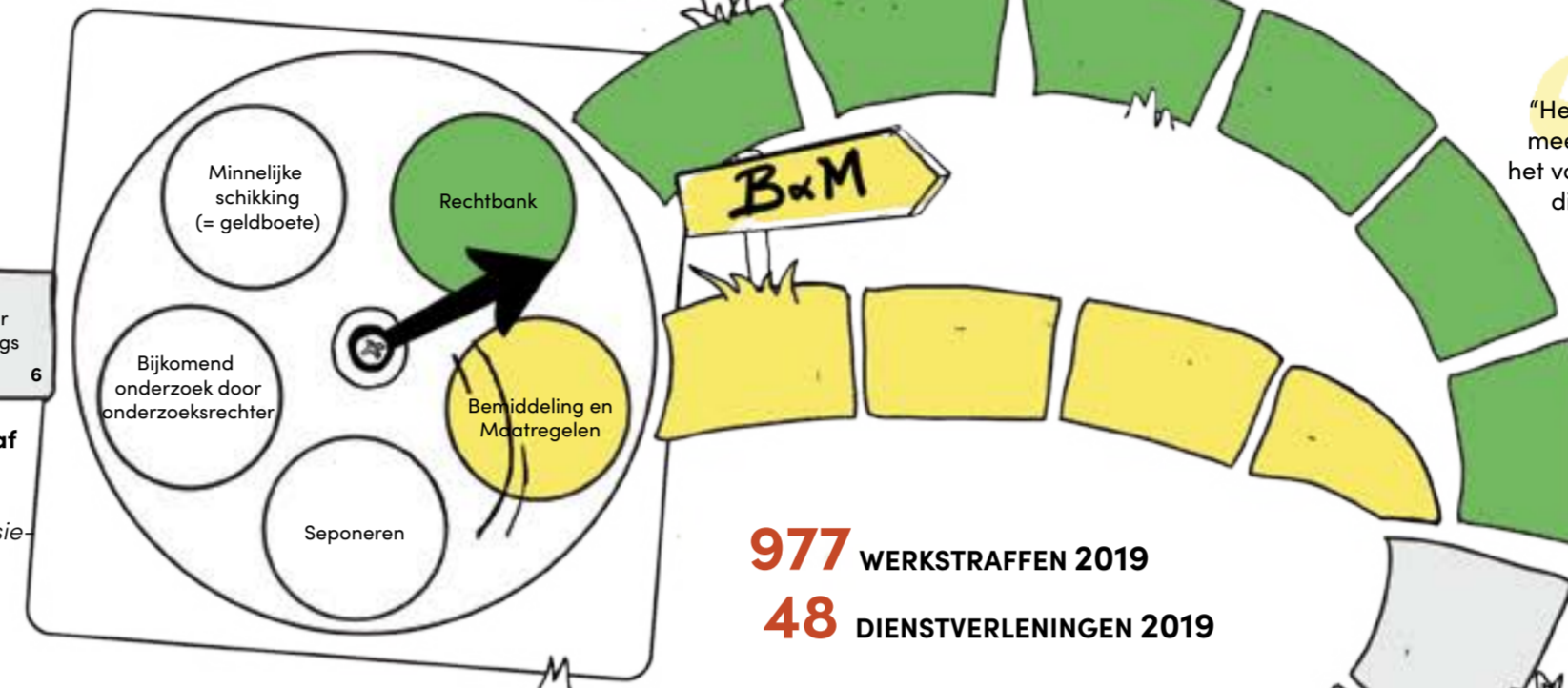
-Els PODEVYN - Justitieassistent B&M-

“Er moet een gesprek met beklagde plaatsvinden ter zitting over de haalbaarheid van een **werkstraf** in functie van zijn persoonlijke situatie en tewerkstelling en eventuele fysieke en psychische belemmeringen en talenkennis. Ik heb al voorgehad dat een advocaat een werkstraf vroeg en dat beklagde, nadat hij ter zake ingelicht werd, zei dat dit niet combineerbaar was met zijn werk. Een straf met gewoon uitstel kan soms voldoende zijn als waarschuwing voor iemand die ondertussen zijn leven terug op de rails heeft gekregen.”

-Nadia Verschuere - Voorzitter Probatiecommissie - Rechter Hof van Beroep Antwerpen-

“De rechter mag eigenlijk zelf geen **werkstraf** voorstellen. Het is aan de verdachte of zijn advocaat om dit te vragen.”

-Rudy Sallaerts - Secretaris Probatiecommissie-

977 WERKSTRAFFEN 2019

48 DIENSTVERLENINGEN 2019

“Met een **dienstverlening** wil ik aan de verdachte de boodschap geven dat hij een gunst krijgt en hiervoor zal moeten werken. Bij een **werkstraf** is het niet aan mij om een boodschap te geven, maar aan de rechter. Ik vorder altijd een gevangenisstraf, maar zal ook zeggen dat ik mij kan aansluiten bij een werkstraf. Ik verwacht het initiatief van de verdachte zelf om een werkstraf te vragen. Het engagement moet van hem komen.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Ik registreer alle vonnissen in het computersysteem van het Justitiehuis. Nadien verdeel ik de vonnissen over de justitieassistenten en de medewerkers van Elegast vzw op basis van de leeftijd van de justitiabele. Iedereen die jonger is dan 35 jaar gaat naar Elegast vzw. Iedereen die ouder is gaat naar een justitieassistent. Alle dossiers van Bemiddeling en Maatregelen worden begeleid door Elegast vzw, ongeacht de leeftijd.”

-Rudy Sallaerts - Secretaris Probatiecommissie-

“Bij problemen vraagt de justitieassistent of de medewerker van Elegast vzw mij om het dossier in te plannen op de Probatiecommissie. We hebben één Probatiecommissie per maand. Ik bereid deze zitting administratief voor en ben één volledige werkweek bezig met de voorbereiding en afronding van zo'n zitting.”

-Rudy Sallaerts - Secretaris Probatiecommissie-

“Ik ben de plaatselijke begeleiders op de werkplaats dankbaar voor de energie die ze erin steken. Dat is geen evidentie. Ik kan mij voorstellen dat dat af en toe zeer frustrerend is.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Ik heb vertrouwen in de justitieassistent en de medewerkers van Elegast vzw dat ze de verdachte op een geschikte plaats tewerkstellen.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Wat is een pluspunt aan een **werkstraf**? Dat mensen kunnen werken aan hun eigenwaarde en zelfbeeld. Ze bouwen vertrouwen op in hun eigen capaciteiten en leren samen werken in een team.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Ik denk dat een **werkstraf** behoorlijk wat vraagt van de plegers, zeker de eerste uren dat ze moeten starten kan ik mij voorstellen dat, dat geen evidentie is en dit vraagt ook energie. Ik denk wel dat een werkstraf ervaren wordt als een straf, zelfs meer nog dan een korte gevangenisstraf die toch niet wordt uitgevoerd. Of dan bijvoorbeeld met elektronisch toezicht waarbij ze toch nog enkele uren buiten mogen komen.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“De justitiabele wordt aangetekend uitgenodigd voor de zitting van de Probatiecommissie. Als we zijn advocaat kennen krijgt deze ook een brief. Het is zeer belangrijk dat de justitiabele komt opdagen op de zitting of, op voorhand, een heel goede reden kan geven voor afwezigheid. Anders wordt het dossier automatisch stopgezet.”

-Rudy Sallaerts - Secretaris Probatiecommissie-

“Als afspraken niet worden uitgevoerd in het kader van **Bemiddeling en Maatregelen**, kan de procureur geen ‘vervangend’ alternatief voorzien. Hij kan enkel beslissen om de verdachte nog een kans te geven om zijn afspraken alsnog na te komen, of om de procedure stop te zetten. Als de procedure wordt stopgezet is de kans reëel dat een rechtbankprocedure wordt opgestart.”

-Els PODEVYN - Justitieassistent B&M-

“Als een **dienstverlening** mislukt is en er voor het dossier in de rechtbank een werkstraf wordt gevraagd, verdubbel ik het aantal uren van de dienstverlening.”

-Sanne Raats - Procureur des Konings-

“Als voorzitter van de probatiecommissie is stopzetten makkelijk, maar iemand aanmoedigen om verder te doen is veel nuttiger wanneer het een beetje moeilijk gaat.”

-Nadia Verschuere - Voorzitter Probatiecommissie - Rechter Hof van Beroep Antwerpen-

“De belangrijkste knelpunten zijn communicatie en bereikbaar blijven (GSM, email en adres) na problemen van allerlei aard. Begrijpen van de reden waarom men veroordeeld is leidt tot betere aanvaarding van de straf en minder problemen op de werkvloer. Duidelijk maken dat elke werkplaats eigen regels heeft die gelden voor iedereen die daar aan de slag is en waarover niet te onderhandelen valt. Aanvaarden en naleven van regels is moeilijk voor jongens die thuis geen regels gekend hebben, maar dit kan hen ook helpen in het latere leven. Ieder mens, wat hij ook gedaan heeft, met respect behandelen kan wonderen doen.”

-Nadia Verschuere - Voorzitter Probatiecommissie - Rechter Hof van Beroep Antwerpen-

“Wanneer de **werkstraf** stopgezet wordt is er geen beroepsmogelijkheid tegen deze beslissing van de probatiecommissie, dit beseft men niet altijd.”

-Nadia Verschuere - Voorzitter Probatiecommissie - Rechter Hof van Beroep Antwerpen-

“De omvang van de vervangende straf wordt begrensd door de strafbepalingen voorzien in de wet, waardoor je ter zake grote verschillen ziet bij gelijk aantal opgelegde uren **werkstraf**.”

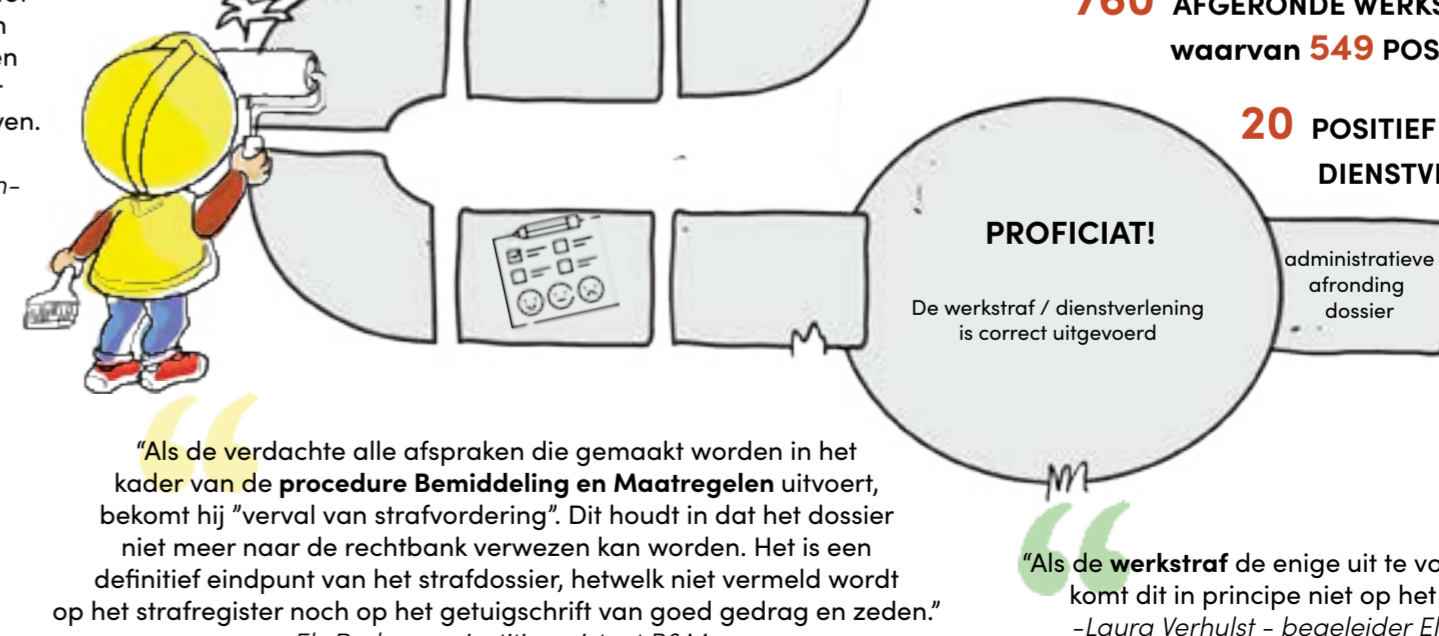
-Nadia Verschuere - Voorzitter Probatiecommissie - Rechter Hof van Beroep Antwerpen-

“Soms zien we zeer schrijnende situaties. Maar door de intensieve samenwerking tussen de justitieassistenten, administratie en de Probatiecommissie komen we soms tot een mooi positief eindresultaat. Deze succesverhalen zijn zeer motiverend en maken dat ik dit werk kan volhouden.”

-Rudy Sallaerts - Secretaris Probatiecommissie-

760 AFGERONDE WERKSTRAFFEN 2019
waarvan 549 POSITIEF AFGESLOTEN

20 POSITIEF AFGERONDE
DIENSTVERLENINGEN in 2019

“Als de verdachte alle afspraken die gemaakt worden in het kader van de **procedure Bemiddeling en Maatregelen** uitvoert, bekomt hij ‘verval van strafvordering’. Dit houdt in dat het dossier niet meer naar de rechtbank verwezen kan worden. Het is een definitief eindpunt van het strafdossier, hetwelk niet vermeld wordt op het strafregister noch op het getuigschrift van goed gedrag en zeden.”

-Els PODEVYN - justitieassistent B&M-

“Als de **werkstraf** de enige uit te voeren straf was komt dit in principe niet op het strafblad.”

-Laura Verhulst - begeleider Elegast vzw-